

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Схвалено вченою радою
Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 13 від 18 листопада
2021 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Інституту педагогіки

О.М.Топузов

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Методика навчання української мови, літератури та інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти

Категорія слухачів: педагогічні і науково-педагогічні працівники закладів освіти і установ (учителі української мови і літератури, зарубіжної літератури) усіх кваліфікаційних категорій, методисти, викладачі)

Київ 2021

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Схвалено вченою радою
Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 13 від 18 листопада
2021 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Інституту педагогіки

_____ О.М.Топузов

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**Методика навчання української мови та літератури у 5-6 класах
закладів загальної середньої освіти**

Категорія слухачів: педагогічні і науково-педагогічні працівники
закладів освіти і установ (учителі української мови і літератури) усіх
кваліфікаційних категорій, методисти, викладачі)

Київ 2021

Пояснювальна записка

Одне з основних завдань учителя української мови і літератури – сприяти формуванню компетентного мовця і читача. Учитель-словесник покликаний підготувати учня до активного й доцільного використання мовно-літературних ресурсів у всіх сферах життєдіяльності в умовах інформаційного, глобалізованого, громадянського, швидкозмінного й відкритого суспільства. Упроваджуючи в практичну площину оновлений нормативно-методичний пакет рекомендацій щодо викладання предметів «Українська мова» та «Українська література», учитель працює в умовах реалізації означених підходів, орієнтується на зміст загальнодержавних і регіональних освітянських програм. З огляду на це педагог має орієнтування в новітніх здобутках педагогіки, психології, дидактики, мовознавства, літературознавства, методик навчання української мови і літератури.

В умовах сучасних соціальних викликів, що спричинили кардинальні зміни змісту навчання, неможливо ефективно реалізувати поставлені завдання, опираючись лише на здобуті у вищому закладі освіти знання зі шкільних. До переліку професійних викликів належать невідповідність класифікації методів і засобів навчання поставленим освітнім завданням, зміна особливостей конструювання уроку, що стає інструментом формування в учнів предметних і ключових компетентностей. Адаптація до мінливих умов педагогічної діяльності стає важливим чинником побудови ефективного процесу навчання української мови і літератури в школі. Тому все далі відчутною є потреба в розробленні продуктивних моделей, технологій, андрагогічних систем розвитку методичної компетентності вчителя української мови і літератури в системі підвищення кваліфікації. Усе це збільшує запити з боку науки та практики в розкритті особливостей підвищення кваліфікації учителів української мови і літератури, посилює значущість системи підвищення кваліфікації як невід'ємного складника післядипломної педагогічної освіти. Адже якісне методичне забезпечення процесу підвищення кваліфікації вчителів сприяє розвитку їхньої методичної компетентності, а, відповідно, сприяє якості навчання української мови і літератури в Новій українській школі.

Мета: забезпечити якість підвищення кваліфікації вчителів української мови і літератури, а саме:

- ознайомити з концептуальними положеннями Нової української школи;
- актуалізувати сучасні дослідження дотичних до педагогіки галузей науки (психології, дидактики (і психодидактики), лінгвістики (а також соціолінгвістики й психолінгвістики), літературознавства, соціології) й поглибити ними теоретичний багаж учителя;
- формувати термінологічну грамотність учителя-словесника;

– привернути увагу до сучасних викликів, навчити засобами шкільного предмета готувати учнів до розв’язання їх;

– ознайомити з нормативно-правовим та навчально-методичним забезпеченням викладання української мови і літератури/інтегрованого курсу у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти на засадах концепції нової української школи;

створити умови для набуття нового досвіду навчання української мови і літератури/інтегрованого курсу у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів.

Напрямок: розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових методик, технологій.

Зміст. Зміст програми підвищення кваліфікації містить *професійно орієнтований і фаховий складники*. Забезпечує ознайомлення із сучасним станом мовознавства, літературознавства, нормативно-правовим та навчально-методичним забезпеченням викладання української мови і літератури/інтегрованого курсу у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти на засадах концепції нової української школи.

Цільова аудиторія - педагогічні і науково-педагогічні працівники закладів освіти і установ (учителі української мови і літератури) усіх кваліфікаційних категорій, методисти, викладачі)

Обсяг / тривалість – 30 годин / 1 кредит ЄКТС, з яких 12 годин реалізовано у формі інтерактивних лекцій, 13 годин – у формі індивідуальної роботи з консультуванням викладачів, 5 годин – виконання завдань.

Форма навчання: дистанційна.

Місце реалізації програми – онлайн платформа zoom, Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Видавничий дім «Освіта».

Вартість навчання – безоплатний характер надання освітніх послуг.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться:

Загальні компетентності (ЗК) відповідно до професійного стандарту, а також здатність:

застосовувати здобуті знання в професійній діяльності;

генерувати ідеї, визначати способи реалізації їх, розв’язувати проблемні ситуації.

висловлювати власні думки конструктивно та сприймати думки інших людей, визнавати їхнє право на власну позицію;

до прийняття відповідальних і зважених рішень під час фахової діяльності до самоосвіти.

діяти на основі ціннісних орієнтирів і етичних норм (мотивів).

Спільні професійні компетентності (ПК)

1. Здатність до створення безпечних, психологічно комфортних і толерантних умов освітнього процесу.
2. Здатність вибудовувати професійну діяльність на основі сучасних нормативно-правових документів у системі освіти України, міжнародних документів.
3. Здатність забезпечувати наступність у навчанні між різними циклами загальної середньої освіти
4. Здатність до аналізу власної професійної діяльності щодо реалізації поставлених цілей та завдань.
5. Здатність до здійснення рівневого й бального оцінювання навчальних досягнень учнів з пріоритетом на їхній формувальній функції.
6. Готовність до використання/поширення інновацій у педагогічній науці і практиці.
7. Здатність аналізувати навчально-методичне забезпечення української мови і літератури
8. Здатність до організації інтегрованого навчання.

Фахові компетентності (ФК)

методична

здатність готувати, планувати, організовувати власну науково-педагогічну діяльність; розуміти гносеологічні основи освітньої діяльності; застосовувати наявні, модифікувати та створювати власні ефективні комбінації методів і прийомів задля досягнення мети й завдань навчання української мови і літератури, перевіряти їх ефективність; упроваджувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній процес;

лінгводидактична

здатність усвідомлено підходити до використання методичної спадщини, традиційного та інноваційного досвіду; розуміння загальних питань методики навчання української мови, закономірностей, принципів, методів, засобів навчання української мови у закладах освіти, основних етапів становлення й розвитку української лінгводидактики, особливостей організації освітнього процесу закладах загальної середньої освіти; оптимально використовувати форми, методи, засоби навчання, готовність здійснювати інноваційну високопродуктивну професійно-педагогічну діяльність у сучасних соціокультурних умовах;

літературна

здатність усвідомлено підходити до використання методичної спадщини, традиційного та інноваційного досвіду; розуміння загальних питань методики навчання української літератури, закономірностей, принципів, методів, засобів навчання української літератури/інтегрованого курсу у закладах освіти на засадах принципу контекстності, оптимально використовувати форми, методи, засоби навчання.

Очікувані результати навчання.

Після закінчення навчання за програмою слухачі набудуть таких ознак професійної компетентності:

знання нормативно-правових, дидактико-методичних засад організації освітнього процесу у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти на засадах концепції нової української школи;

уміння організовувати освітній процес на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів

досвід реалізації методики навчання української мови і літератури у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти.

Документ, що видається – сертифікат з описом досягнутих результатів.

Забезпечення розміщення програми - на вебсайтах Інституту педагогіки НАПН України, українського проєкту «Якість освіти».

РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

	Зміст навчання	Всього год	Інтерактивні лекції, год	Індивідуальні заняття з консультацією викладачів, год	Виконання контрольних завдань, год
1	Модуль 1. Організація навчання української мови в 5–6 класах	14	6	6	2
1.1	Принципи побудови модельної програми.		2		1
1.2	Аналіз навчально-методичного забезпечення			2	1
1.3	Формування предметної компетентності здобувачів освіти			2	
1.4.	Методика навчання мовленнєвих жанрів		2	2	
1.5.	Формування ключових компетентностей учнів 5-6 класів на уроках української мови		2		
2	Модуль 2	10	4	4	2

	Зміст навчання	Всього год	Інтерактивні лекції, год	Індивідуальні заняття з консультацією викладачів, год	Виконання контрольних завдань, год
	Організація навчання української літератури в 5-6 класах				
2.1	Принципи побудови модельної програми		2		
2.2.	Аналіз навчально-методичного забезпечення		2		
2.3	Реалізація принципу контекстності в шкільному навчанні літератури			2	2
3	Модуль 3 Методика викладання інтегрованого курсу	6	2	2	2
3.1	Інтеграція в системі шкільної літературної освіти		2		
3.2	Аналіз навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу			2	2